

Ita Nia Lian

AFONSO DA COSTA:

“La iha problema ho rai baliza”

Kona-ba rai baliza Sr. Costa la iha problema ho rai baliza, tamba sira hotu konkorda no buat hotu lao ho dame. Nia senti kontenti tebes, ho baliza vizinus tamba sira hotu konkorda simu malu no respeita malu. La iha lia fuan kroat ba malu iha tempu ekipa foti dadus ba foti sira nia dadus kona-ba rai.

“Hau senti kontenti tebes, hato’o hau nia deklarasaun rai ba ekipa foti dadus, tamba uluk tempu Indonesia la iha ekipa ida mai sukat rai. Maibe tempu ukun an ita iha ekipa ida ne’e mai ajuda ami, atu ami hatene lolos ami nia direitu kona-ba rai no ami mos bele moris hakmatek ho rai baliza.” Costa hateten lia hirak ne’e iha nia hela fatin Hatunesu, Manatutu Kuarta 14/01/09.

DEKLARANTES FEEN HO LAEN HUSI LIQUICA HETAN SUSESU BOOT SAI NAIN BA RAI

Liong Seng Chang ho nia feen Magdalena Taek hetan susesu boot tamba wainhira sira hato’o sira nia deklarasaun rai, la iha ema baliza vizinus maka mai interope, no haksasuk malu ho sira. Baliza vizinus sira hotu mai hola parte iha prosesu foti dadus ho dame no paz liu husi akordu asinatura karta deklarasaun rai, iha loron 05 Janeiru 2009.

Deklarantes feen ho laen oan nain tolu ne’e senti kontenti tebes ho programa “Ita Nia Rai” ne’ebe ho nia ekipa foti dadus ba iha sira nia fatin foti sira nia deklarasaun rai nian. Sira rua kontenti tamba, liu husi programa “Ita Nia Rai,” bele tulun sira, hodi hatene sira nia direitu lolos kona-ba rai no atu hatene lolos sai nain ba rai.

“Ami kontenti ho deklarasaun ida ne’e, tamba husi programa ne’e ami bele hatene ami nia direitu ba rai” Seng hato’o lia hirak ne’e iha nia residensia Leopa, Sesta 09/01/09.

Tuir dada lia ho reporter “Ita Nia Lian” katak; rai ne’ebe agora dadaun feen ho laen hela ne’e rai heransa husi Liong Seng Chang nia aman matebian, wainhira nia aman mate fo hela direitu ba nia tamba nia mak mane boot husi familia Seng.

Alende ne’e, Seng mos iha maun alin nain 3 inklui nia. Sira hotu halo konkordansia hamutuk, tamba Seng mak mane boot no maun alin sira hotu aseita, nia maka iha direitu ba Rai ne’ebe sira hela dadaun ne’e.

“Karik aban bainrua hau sai katuas hau sei intrega rai ne’ebe hau hela dadaun ne’e ba hau nia alin nain 2, maibe hau sei intrega alin ida ne’ebe iha responsavel ho kuidadu, hau la naran fo ba alin ne’ebe la kuidadu no hakarak hanoin atu fa’an. Ho razaun ida katak, rai eransa no rekordasaun husi hau nia aman matebian Liong Kui Seng.” katak Seng.

Parcela rai ne’ebe deklarato’o 28 Janeiru 2009

Distritu	Parcela Laiha Disputa	Parcela Disputadu	Total
Liquica	181	56	237
Manatuto	317	12	329

DEKLARANTES FEEN HO LAEN KONTENTI HEIN EKIPA FOTI DADUS

Deklarantes feen ho laen kontenti tebes, hodi hein ekipa foti dadus atu ba foti sira nia dadus kona-ba rai.

Andrea Salu ho nia fe'en kaben Sizela A. Dos Reis, senti kontenti no orgullu tebes. Fo nia deklarsaun rai ba ekipa foti dadus. No nia hateten katak; "desde uluk ami iha problema ho rai, maibe ohin loron ekipa ida ne'e, mai ajuda fo vantajen boot ba ami. Hatudu mai ami katak rai ne'e ami nian duni, no ami fiar katak, aban bainrua sei la akontese tan problema kona-ba rai".

Andrea hanesan professor escola primaria Cribas no Sizela hanesan dona de casa. "Kona-ba konkordansia baliza la iha problema tamba, rai nain rasik hatudu baliza ba ekipa foti dadus. Desde prinsipiu rai sosa kedan iha tempu Indonesia ho osan Rp: 3.000.000".

Andrea hateten lian hirak ne'e iha nia hela fatin Hatunesu, Manatutu iha 14 Janeiru 2009. Kona-ba direitu fo deklarasaun rai "Hau ho hau nia feen iha direitu hotu, tamba buat ida feen ho laen ne'e, iha direitu hanesan, se karik hau mesak mak iha direitu, kuandu hau fa'an tiha rai ne'e, hau nia feen mos bele deklarala fali, tamba sa maka ita 2 feen ho laen ho fa'an mesa-mesak hau lahatene."

Andrea iha oan nain hat mane tolu, feto ida. "Karik aban bain rua ami sai ferik no katuas sei intrega rai ne'e ba ami nia oan sira".

KONGREGASAUN SANTA ISABEL MANATUTU BALIZA RAI LAO HO DIAK

Baliza rai, Kongregasaun Santa Isabel Manatutu lao ho diak tamba "ami nia baliza tau moru hotu ne'ebe la iha problema. Ami nia rai mos baliza igreza ho tasiibun deit, no la iha povu ida maka mai impede ka halo problema". Irman hato'o lia hirak ne'e iha nia residencia Aiteas iha Sesta, 14/01/09.

Irman Maria Jose hateten, "Tuir istoriku povo Manatutu katak, suku hat husi Manatutu Vila intrega rai ne'e ba misaun madre kanosiana sira nia obras, iha tinan 1942. Rai ne'e povu sira fo gratuita ho sira nia konsensia rasik".

Iha tempu ne'eba, madre sira hahu halo kolejiu hodi uza halo formsaun espesial ba feto sira. Depois kolonializmu Japanesu mak mai estraga tiha, no madre sira ikus mos la iha possibilidade atu renova fali kolejiu ne'e. Entau kolejiu ne'e estraga komesa husi 1942-2007 kuaze tinan 60 nunka bok.

Iha oportunidade ida ne'e, Iraman Mije fo nia respeita tomak no rekoinese povo Manatutu nia laran diak, tamba durante tinan 60 rai abandonadu. Povo sira la bok ida, no diak ida ba povo manatutu mak ne'e, sira respeita buat ida ne'ebe sira fo ne'e, fo ona. Sira la dada hikas fali no esperansa sira nia hein tinan 60 to'o 2008. No iha 2008 "ami konsege loke fali sentru formasaun ba joven sira, hanesan kursu komputer, lingua portugues no lingua Ingleza" katak Irman.

